

KECSKEMÉTI LAPOK

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 5 ft — kr. Negyedévre 1 ft 50 kr.
Félévre 2 „ 50 „ Egy szám ára 12 kr.

Előfizetni az év folytatán minden hónap elején lehet.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

HIRDETÉSI DIJ:

4 hasábos petit sor 5 kr., többszöri vagy terjedelmes hirdetéseknek árlengedése adatik.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

SZERKESZTŐ LAJIK: HALASI-ÚTCA, 17. SZ.

KIADÓ-HIVATAL: BUDAI-ÚTCA, 184. SZ.

Bélyegdíj minden beigtatásért 30 kr.

Üdvös mozgalom.

Nagyfontosságú és rendkívül üdvös mozgalom indult meg a mezőgazdák, s ezeknek társulatai, a gazdasági egyesületek között.

Értjük azon mozgalmat, mely a fővárosban mostanában lezajlott gazdasági nagygyűlésben lelt kifejezést, mely nagygyűlés — az ország összes gazdasági egyleteinek részvéte mellett — kívánatosnak, sőt mezőgazdaságunk emelése érdekében föltétlenül szükségesnek mondta ki az országban fennálló gazdasági egyletek szoros csatlakozását, szoros szervei összefüggését, sőt centralizációját, a mennyiben határozatképpen is kimondá, hogy az ország köz- és gócpontjában, a fővárosban, egy központi bizottság, illetőleg egy mindnyájokat egybefoglaló országos egyesületi intézet állítsák fel, s e határozat megvalósítására, illetőleg egy ezt célzó javaslat készítésére és előterjesztésére egy bizottság is kiküldetett.

Az úgy ezen előrehaladott stádiuma, az ezt kezükbe vevő vezérfrfiak szemlélyisége, a kormány részvéte és támogatása teljes garantiát nyújt arra nézve, hogy a mozgalom siker és eredmény fogja koronázni.

Egy régen érzett hiány lesz pótolva, egy régen érzett úr betöltve, ha e messzeható mozgalomnak eredménye lesz, s mi mezőgazdaságunk érdekében forrón ohajtjuk ezt, s a külföldön már rég életbelépett hasonló intézmények áldásos működését szemlélve és tanulmányozva, megvalljuk, hogy nagy lendületet, nagy javulást várunk tőle.

Mert legfőbb ideje már, hogy nagy mértékben beteg mezőgazdaságunk számára gyógyszererekről gondoskodjunk.

Nézünk szét az országban, tanulmányozzuk csak mezőgazdaságunk állapotát, s látni fogjuk, hogy e téren az egész országban hanyatlás állott be.

Nézünk csak a hivatalos lapot, mily ijesztő az ingatlanok ellen vezetett árverések száma?

S ez nagyon jó hőmérője állapotainknak.

Vagy vizsgáljuk a mezőgazdasági statisztika számadatait.

1870-ik évben az őstermeléssel foglalkozók száma 4.417.574, vagyis az összes népességnek 32,57% a; 1880-ik évben 3.699.117, vagyis az összes népességnek 26,74% -a.

Vagyis az eredmény az, hogy az őstermelők száma tíz év alatt 748.457 eggyénnel, vagyis 23% al apadt.

Hova lett az őstermelők ily ropant száma, mi okozta a nagymérvű megdőbött apadást?

Megtaláljuk a feleletet a statisztika további számadataiban.

Egy részét e 23%-nyi apadásnak a személyes szolgálatot tevők, más részét pedig a kivándoroltak rovatában találjuk föl.

Tehát tönkre jutottak és más szögái lettek, vagy pedig nem lévén már képesek az itteni nyomasztó viszonyok következtében existenciájukat fenntartani, jobb sorsot remélve, idegen földre vándoroltak.

A statisztika e száraz és mégis oly sokat mondó számai előtt megdőbbéssel állunk meg.

Elszomorító képe ez állapotainknak, már csak azért is, mert a mezőgazdasági érdekei nagyon össze vannak sződvé az állam érdekeivel, sőt bizonyos tekintetben azonosak is.

De mi úgy hisszük, hogy a most megindult mozgalom javítani fog állapotainkon.

Ezért ohajtjuk, hogy a tervezett szoros csatlakozása a gazdasági egyleteknél, de különösen a központi intézmény minél gyorsabban és minél közelethebbben létrejöjjön.

Hogy állami segély, megyei pótdó, vagy önszegély legyen-e alapja, mindenestre fontos kérdés.

Mi határozottan az önszegély mellett vagyunk, mert bizony hisszük, hogy fenyegetett existenciájú mezőgazdánk teljes erejük és tehetségük szerint fogják a bajaikat orvosolni szándékozó mozgalmat és intézményt támogatni, másrészt nem szivesen látánk ezt kormány vagy más befolyások alá kerülni, mert így működése megbénítanék, s e nemes és magasröptű mozgalomnak már csirájában szárnya szegtenék.

De bármiképpen fog is ezen intézmény létrejönni, födolog az, hogy legyen.

Mert a legnagyobb szükség van egy oly közegre, mely a nép és kormány között állva, mint az őstermelők képviselője, a mezőgazdasági érdekeit és szükségait a kormánnyal és parlamenttel közölve, egyszersmind javaslatokat terjeszt elő a viszonyok javítására.

S reméljük is, hogy úgy a kormány, mint mezőgazdánk mindent el fognak követni, hogy a szépen megindult mozgalom hajója zátonyra ne jusson, vagy törést ne szenvedjen.

S meg vagyunk győződve, hogy ha ez irányban erős akarattal működünk, a mezőgazdaság bajai csakhamar tűnedezni fognak, s egy szebb jövő hajnala fog őstermelőinkre viradni.

r. v.

Politikai szemle.

A közpánczokai törvényjavaslat tárgyalása veszi igénybe már két hét óta az országgyűlés idejét és működését, s tekintve, hogy még az általános tárgyalás sines befejezve, megközelítőleg sem lehet meghatározni annak befejezését. Az eddigi szövegeket után itélve a javaslat elfogadása és törvényerőre emelése már kétségtelen, a mennyiben a kormány-párt és mérsékelt ellenzék azt elfogadja, míg a szélsőbal a hazaellenes szavakkal együtt elveti és ellene küzd. Valóban nem

tudjuk, a véletlen sajtáságos játéka-e, vagy egyéb, de mindenesetre satyricus összhangzat az, midőn a függetlenségi eszmék apostolai a magyarfalu szász nemzetiségükkel karöltve intéznek sorra támadást egy oly javaslat ellen, mely épen a magyar állam és nemzetiség eszméjét terjeszteni s kellő érvényre emelni tűzte ki maga elé célul. Megegedjék, hogy az intentio és kiindulási alap mind-egyiknél más, de épen azt sajátjuk, hogy midőn ily fontos kérdésben a nemzetiségek s kivált a szászok magyarellenes törekvésekkel tündetőleg lépnek fel, akkor a magyar képviselőház nem egy szivvel-lelékkel igyekszik e támadást visszaverni, mely ez esetben valóban lesújtó lenne rájuk, míg így ők is tápot merítenek épen a függetlenséget hangoztató pártok még a magyarság rovására is kifejtett következetes kormányellenes agitációjából. A nemzetiségek mellett a felekezeti érdekek nyomul előtérbe, s azaz együtt küzd autonómiajának 'és jogainak sértetlen megővéása mellett. Ime tehát a magyar államiság, felekezeti föltékenység s magyarellenes nemzetiségi érzület küzdenek egymás mellett a törvényjavaslat tárgyalásánál. Sajnos tűnény, mely az egyes szövegeket s kivált a protestánsokat a lexaltaltabb többségbe ragadja, s a helyett, hogy nézeteiket a magyar államiság követelményeivel összhangzathozni igyekeznék, bombasztikus írássalvalakul rúndesen fölöknek a szövegen. — A külpolitikában Gorcsakoff és Komundoros halála képezi a följegyzéremelőt eseményét. Mindkettő, s kivált az első évtizedeken át döntő befolyást gyakorolt az európai államok politikájára. — A czári koronázás híre még tartja magát, s az előkészületek nagyban folyának, habár az itt-ott feltűnő nihilista jelenségek nem kis aggodalomra szolgáltatnak okot. Az olasz képviselőház külügyi vitája bennünket is érdekel annyiban, hogy monarchiánkra vonatkozólag több nyilatkozatot törtenék úgy a kormány, mint a képviselők részéről, melyekben természetesen a béke politikája hangsúlyoztatik.

A kaszánya ügy.

Hát bizony zátonyra jutott az! szomorú a dolog, de való. Elmondjuk miképpen történt az.

Ismeretes, hogy városunk előjárósága megértvén ama sok anyagi és morális veszedelem, mely a katona-bezállásnak egyes

TÁRCZA

A sors iskolája.

— Rajz. —

A moszkvai Kremel egyik teremében ke-servesen kényeztet a legszebb asszony.

Két udvarhölgy tisztas távolból nézte a vigasztalhatatlan és részvétet sugárzó arccsal leste öröje parancsait.

— Meghalt az apja Pawlowna — suttogá az egyik társának — gyorsfutár hozta vagy nyolcz nap előtt a gyászos hírmondást.

— Ugy-e nagyon szerette Vladiszlava? — kérde néhány percz után Pawlowna.

— Nem annyira e szeretet, mint a hon-vágy! — felelé a megszólított értelem magyarázó taglejtéssel; — hisz tizenöt éves volt, mikor a főherczeg neje lett...

— Ismerted anyját? — kérde Vladiszlava szavait megszakitva Pawlowna — a mint hallottam, ő kisérte ide leányát.

— A kis német herczegasszony — válaszóla Vladiszlava gnyos hangon — elég hosszú ideig tartózkodott udvarunknál arra, hogy távolléte nagyon kedves legyen mindnyájunknak.

— Mit beszélsz? hisz Katalin nagyon siratta anyja távozását?!

— Nem tudom! mert a könyvek sokszor... de azt nagyon jól tudom, hogy anyja egyszer nagyon megbántotta.

— Szabad tudnom mivel? — kérde Pawlowna kiváncsian.

— Nem titok!... Az egész ügy csak annyi, hogy a czárné unokácsé és trónutódja menyasszonyának két pompás selyem ruhára valót ajánlékozott; s a szövegek vala-

ban én nagyon messze laktam a Kremiltől, de azért kötelességem nem mulasztottam el. Holnapról kezdve új öltözétéje lesz.

Katalin egy könyvet fojtott el; érezte, hogy újra egy kedves embert raboltak el oldala mellől.

— Különbön is — folytató Erzsébet — a legnagyobb visszatszással tapasztalom, hogy unokácsémet és férjét nem szereti; ezért ez a sok köny, jajgatás, zokogás... halgasson!

— mondá keményen, hogy Katalin valamit válaszólni akart rá; — én nagyon jól tudom, hogy vannak gyöngéi és talán nem is nagyon szeretetre méltó; de mi nők türelmele teremtetünk. Anna királynő engem elkergetett volna, ha úgy visелеl magam, mint kedvesem, és joggal!

— Boesánat, anyám! — felelé Katalin halkán.

Erzsébet fölelekedett helyéből: — és hallom, hogy adósságai vannak; — hallom, hogy 16,000 rubellel van hátralekötve! Ne felejtse, hogy mi volt, mikor ide jött! — és szeresse férjét, mint becsületes nőtől illik!...

Katalin meghajlott; a czárné megcsókolta homlokát és eltávozott. A mint léptei elhangzóttak, a főherczegasszony zokogva borult támlájára.

Néhány percz múlva felugrott helyéből.

— Nem! félre zölgölés! félre köny! Mit álltok itt? — kiáltá udvarhölgyeinek — mit bántok úgy rajtam? Nincs szükségem spjnalikozásokra; nekem nem kell részvét!

En Oroszország főherczegasszonya vagyok! Tudjátok mit jelent ez? Menjete el! — parancsoló és hő ujjával mutatá nekik az ítat kifelé.

De nem maradhatótt egyedül, titokban ömlő könyveivel. Erősen törté föl valaki az

előterem ajtaját és lármás lépésekkel közele-delt felé.

— Ah, férjem — mondá Katalin keserű hangon, kendőjét nyomva könyetől égő arcára — ugyan mi hozá őt ily korán én hozzám?

S e perczben Oroszország trónörököse, a holsteini herczeg, Péter lépett Katalin szobájába. Ingadozva közelített a főherczegasszony felé.

— Katalin! — dadogá és savanyú arcát mosolyra illesztgeté — gaz szolgáim között kitért a revoluczió. Jer, légy segítségemre, állítsuk helyre a rendet!

Katalin a legsötétebb megvetés tekintetével mérte végig; azután mosolyt erőszakol ajkára és követte férjét.

Péter terneiből sűrű pipafüst gőzölgött belépésük elé; a tikkadt levegő pedig pálinkaszaggal volt terhes. Inasok és kamaraházárók részegen benteregetek a bársony szőnyegekben, piszkos szőnyökből trigrár dalokat pök-dösve ki; a mint urokat meglátták, hangos kacajra fakadtak.

— Ah, Péterke, itt vagy megint! — Így kiáltoztak felé és röföge kínította meg egyik egy pohár pálinkával. Katalin kitepte férje kezéből a kancsukat és olyat húzott vele a szolgál karjára, hogy az elejté a poharat és hangosan kezdett ordítani.

— Fel, fel, ronda ebek! — kiáltá Katalin, a részegek közéd ugorva és kancsukájával biztatogva őket — az ölbombányákba veletek, rennye bestiók!...

Mintha a mélyek csottal volna közéjük, úgy ijedtek és tápnéskodtak föl a rabozgók, ámulva s bámulva mindenfelé.

— Boesás meg jó anyácskáknak, boesás meg! — ordítá egyik a másik után, és térden

esaládokhoz való eszközéséből, úgy az egyesekre, mint a város lakosságának egész egyetemére hárulnak, éveken keresztül az egyik legutóbbi közül tüzte ki, hogy ezen súlyos terhén népünknek azzal segít, hogy a béke idején városunkba helyezett katonaságnak alkalmas férőhelyül szolgáló laktanyát építtet.

Ezen szándokát illető helyen be is jelentette, hol a megnyugtatással nem is kísérkedtek, s egyesesen felhívták városunk közönségét, hogy a törvényben előírt kellékekkel és felszerelésekkel bíró laktanya tervezetét készíttesse el s mutassa be.

Országos hírű építészettel tette magát összeköttetésbe az előjáróság, s egy szép és a czélnak egészen megfelelő kaszárnya tervét el is készítette, s azt részleteiben is, külön rajzokban megbirálás és jóváhagyás végett bemutatta.

Egy mást érte a vegyes bizottság; — s ámbár ennek katonai tagjai minden alkalomból új egyénekből alakítottak, s ezek elődeik által már átvizsgált, jóváhagyott tervezetet ismét újabb vizsgálat s változtatás alá vették, — városunk előjárósága nem fogvott ki a türelemből, a kívánt változtatásokat a mépítész úrral kifogás és panasz nélkül vétele fel a tervrajzokra, nem tekintve a vele járó sok költségét, nem az idővesztéséget, melyelfogva ez a közönség hónapokkal, évekkal később leszen kiegészíthető. Egyedül arra nézett, mit czélul maga elé tűzött, hogy lesz kaszárnya, építtetni fogunk.

Ezen szívós kitartás azonban szemet szált a katonai kormányzat körében, s midőn lárták, hogy az építész tökéletesen el vagyunk határozva, fordítottak egyet a köpenyegben, s megváltoztatták a katonaságnak béke idején való elhelyezésére irányuló, s már legfelsőbb jóváhagyást is nyert tervezetet, s tudára adták a városnak, hogy ezen tervezet szerint Kecskemétre csak egy zászlóalj gyalogság van disponálva!

Ezt aztán paraszt észszel is be lehetett látni, hogy csak azért történt így, mert nem akarja a katonai kormányzat, hogy mi kaszárnyát építtessünk, mert neki sokkal kényelmesebb a háló-krajczárokat fizetni a csekély számú legénység után, mint 25 évben át a kaszárnya törvényben gyökeresítő drága bérét fizetgetni. Csak egyet sajnálhatunk, hogy ezt hamarabb meg nem értették velünk. Akkor, midőn még ezeket nem dobtunk a sárba tervekért és azok átvizsgálásáért, akkor, midőn egyik bizottsággal elrontatták azt, a mivel a másik már elégedve volt. Szóval idejében.

No de ez is köszönjük meg, hogy pénzünkért megtanítottak arra, mit várhatunk a katonai kormányzattól, mely a saját érdekében a mi rovásunkra, annyit kapott már s annyit követel mindég... hasznát akarjuk venni, talán vesszük is.

eszsza Katalin kőre, mohón csókolgatták ruháit. Azután lassan elvánszorogtak.

— Ezt ugyesen csináltad szép Katinka! — dadogta a férfi, fenéki őrítve egy páinkás palackot — jutalmul fölfeledtél előttem egy titkot, hogy nagyon fontos titkot!...

— Fontos titkot? — válaszolá neje — és ugyan mi az a fontos titok? — Hát hogy most a te kis Borozoffba vagyok szerelmes! — és egy másik palackot emelt ajkához.

Katalin hidegen mosolygott a titok fölött és mély meghatással válaszolá: no akkor főséged ép a legcsunyábbat választotta ki magának udvarhölgyeim közül. Azután újra bőlöntött egyet fejjével és elhagyta a termet.

Hat óra mulva ez esemény után két lovas vágatott szélvészessé rohamban Moszkvától Sphindig; a lovasok egyike egy nő volt. — És mit gondolsz, lehet-e valaha reménye, hogy őt birni s fogja? — mondá a nő kísérőjének — de különben is minő kérdés? hisz őnek neje van, fiatal felesége, két kétévvel ezelőtt szereléből vett el! gondoljon erre!...

— Nem mind arany, a mi fénylik! — válaszolá a férfi. Oh Katalin — engedje meg, hogy csak így szólítsam — minő boldogok és szerencsések lehetnek mi, ha kegyed nem volna annyira kegyetlen. Hanem kegyetlensége engem a halálba űz és főséged — és főséged maga pedig... — Hallgasson! — mondá a főherceggasszony, merengő tekintetét vetve kísérőjére; lelke azt susogta válaszul, hogy szép, mint a nap és ellenállhatatlanul tört szíve elé a gondolat, hogy az udvarnál ninesen párja.

Rövid idő mulva a lovas megálltá paripáját és a herceggasszony követé kísérőjét.

A gyalogsági laktanya építésnek tehát vége, erről lehetünk.

Azonban az úgy illetén állásában felmerült azon körülmény, hogy Czegléd város nem lesz képes a pilisi járás számára disponálni egy lovas ezred számára, a czélba vett s millióba kerülő lakzatát felépíttetni. Kínálkozik tehát az alkalom, hogy építtessük fel mi. Ugy féligmeddig ajánlatba is hozattott ez, s városunk polgármestere e hó 7-ikén azért hívott össze rendkívüli közgyűlést, hogy e felett tanácskozzék. Tanácskozott, s polgármesterünk azon javaslatát, hogy kérjünk meg a m. kir. nm. honvédelmi miniszteriumot, hogy azon egy lovas ezredet, melylyel Czeglédnek és környékének annyira meggyűlt a baja, adják Kecskemétre, ez esetben Kecskemét az egész lovas ezred számára alkalmas laktanya építését haladéktalanul eszközölni fogja, egyáltalán azonban a kaszárnya-ügyetben a városal követelt eljárás felpanaszoltván, kérsék meg a miniszterium az iránt is, hogy a végelhatározást e tárgyban közölje velünk mielőbb, nehogy évek múltán tudjuk meg ismét (akkor is kerülő úton), hogy a hadügyi kormányzat Kecskemétnek kaszárnyát építeni nem enged, mert az ő érdeke és a város érdeke két különböző dolog.

A városi törvényhatósági közgyűlés nagyon helyesen tett, hogy elfogadta a polgármester új javaslatát, tovább mennie nem volt szabad, ha lesz rá szükség, majd mondhat még egyebet is.

Mi nem ringatjuk magunkat illúziókban s kimondjuk nyíltan, nem is hisszük, hogy kaszárnyaépítésre nekünk az alkalom megadások, de meg kellett tenni mind azt, mit eddig tevének, hogy a vád minket érjen, hogy ha így cselekedtünk volna, most így meg amúgy... lenne kaszárnyánk, s hogy nincs, ez meg az az oka. Ezért kellett tenünk, de azért most már csak akkor költekezünk, ha előleges biztosítást nyerünk az építkezés kimaradhatlanságára. — r —

Utóhangok a népszerű felolvasásokhoz.

Nagyérdemű közönség! kedves köteleseimnek érzem nyilvános kifejezést kölcsönözni azon kedvesen meglepő tapasztalataimnak, melyeket a helyi állami főredánoda néhány ügybuzgó tanára által rendezett és megtartott népszerű felolvasások alkalmával szerettem, s melyek kebelemben azon meggyőződést érlelték meg; először, hogy a kitartó munkásság előbb vagy utóbb, de kétségtelesen megtermi ohajtott gyümölcsöt; másodszor, hogy Kecskemét sz. kir. város mivel közönségében, különösen pedig nemeseleik űrhölgyeiben élénk vágy honol a tudományos ismeretek megszerzésére és szellemi látókörük kiszélesítésére, s hogy örömmel ragadják meg az alkalmat e vágyaik kielégítésére, ha a tudományos ismeretek velök, általuk megérthető és élvezhető modorban közöltenek. Tanáskodik erről űrhölgyeink ama tekin-

— Engedje meg legalább — így rimánkodott könyörgve — engedje meg legalább azt remélnem, hogy nem vagyok szívének közönyös.

Katalin vonakodott a válaszával. — Gondoljon a mit akar — mondá végre — gondolatainak nem vehetek gátat; de hajtunk, kérem, a czárnó várakozik rém s talán már fagyóban is van türelme. Ön fog lakolni, ha hiba lesz Soltkóff, ön...; hajtunk kérem, hajtunk!...

— Egy lépést se, míg ajkai nem vallják meg legalább, hogy könnyen tűr meg maga mellett.

— Könnyen tűröm, örömmel eltűröm! — válaszolá a főherceggasszony, lelket rabló mosolyával.

— És én rábírom ödvömet szavaira! — felelé gyorsan Soltkóff, vérfakasztó sarkantyódófést adva parapánájának.

— Nem, nem! — kiáltá Katalin utána.

— Igen, igen! — válaszolt hátrafordulva a lovas, és apránként elnyelte a rohanó paripát is, gazdáját is a végtelen pusztaság. Lassan és mélyen gondolkozva követte őt a herceggasszony.

Mire Sophino közelébe ért, már az egész vadászhatóság úton volt Moszka felé; sőt a főséges czárnó legbensőbb kíséretével, mire Katalin oda ért, talán már Moszkvában is volt, hova hamarabb visszatérni erős főfájása kényszeríté.

A főherceggasszony azt határozta, hogy a nap hátralekált szobájában tölti; férje pedig vállalkozott mulattatására.

Azon kezdé, hogy előhozott egy farka kutyát és elkezdé őket dreszírozni. Egy ismerős ostorral hajszolta az állatokat ide s tova, és mintha csak vadászatot lett volna,

télyes száma, melylyel igénytelen felolvasásunkat megtisztelték, s melyeket több ízben hatvanan — nyolceztvanan hallgattak végig a leppeldásabb figyelemmel.

Mindezekből úgy én, mint működő tanártársaim meg azon tiszta és félremagyarázhatlan meggyőződésre is jutottunk, hogy Kecskemét nemeseleik űrhölgyei, nemcsak gyöngöden szerető anyák, gondos és szorgalmas házi asszonyok, hanem a szépülvészet és tudományok iránt is annyi előszeretettel tanúsítanak, hogy szorgos házi teendőik középpontba is tudnak néhány órát megtakarítani, hogy ezeket szellemi élvezetre és ismeretek gyarapítására fordíthassák.

Meggyőződünk továbbá, hogy e nemes jellemvonás és buzgó kitartás méltán fűzi űrhölgyeinket a legmiveltebb magyar hölgyek díszes koszorújába; hogy ez képesíti őket Kecskemét város közönségének szellemi művelődését hivatászerűen emelni s ez teszi őket meliókabb az utókor hála és elismerésére és tisztelésére.

Vége nem mulasztatom el, nagyérdemű közönség, úgy a magam, mint felolvasó társaim nevében a legbensőbb tisztelettel párosult köszönetünket tolmácsolni azon mélyen megtisztelő bizalomért, melyet tömeges megjelenések által irányunkba tanúsítani kegyeskedtek.

Fogadják ezért hálás köszönetünket és azon őszinte ohajtsunkat, hogy az ég ura tartsa meg mélyen tisztelt halgatóinkat kedves övéikkel együtt é nemes hajlunkban és háborítatlan boldogságban, minket pedig ajándékozzanak meg a jövőben is nagyra becsült bizalmukkal. Isten velünk. Dr. D. R.

A kórház és betegek háza.

Ezen két egymástól megkülönböztető czím gyakran összetévesztetik, vagyis inkább általánosan minden betegápoló-intézetet kórház elnevezés alatt érti a közönség, pedig lényeges különbség áll fent az egyik és másik között, t. i. amennyiben a betegápoló-intézetben csak betegek vétettek fel és gyógykezeltetnek, még ellenben az úgynevezett kórházban kizárólag előre haladott korú és munkaképtelenek, elgyengült honpolgárok találának menhelyet.

Több előkelő várost ismerünk Magyarországon, hol a kórházi intézmény, mint a társadalom egyik legnemesebb emberbaráti szereteinek jelképe, a legszebb virágzásnak örvend, mely nyugalmat menhelyet szolgáltat a társadalom elaggott polgárainak, mert a hol ezen intézetek rendszeresen kezeltenek, ott megnyugodva és bátran néz jövőjének szemében a munkaképtelenség, miszerint biztos abban, hogy minden eshetőségek bekövetkeztével, t. i. legyen az illető családtag, rokonnéköli, vagy munkaképtelen, de az életön keresztül megtakarított és megöröszött vagyonának jövedelme elégséges ugyan arra, hogy szerény igényeit és életmódját abból tengethesse, de ezt úgy kezeli, hogy az meg ne esonkittassék, vagy idegen befolyások által el ne tulajdonítsák, arra úgy az egyik, valamint a másikra agg koránál fogva teljesen képtelen.

Mint hogy tehát az elgyengült testi és szellemi erő, mi természetes szüleménye az előrehaladott kornak, melynek bekövetkeztével képtelen az ember arra, hogy vagyonát

gyarapítsa, vagy csak fentarthassa, arra legbiztosabban alapot nyújt a menedékház, illetőleg a kórház, még pedig oly alapon nyugvó feltételek mellett, hogy az illető agkoros felajánlja meglevő összes vagyonát a kórházi alap gyarapítására, úgy azonban, hogy hátralevő napjait nyugodtan és minden gond nélkül az általa felajánlott összes vagyonának jövedelméből tisztességes megélhetést biztosítson magának végnapjaira, mert a jövő senkinek sincs homlokára írva, melyszerént bátran feltehető azon kérdés, hogy ember miben kényelkedel? nem sejté a jövőt?

Hány elzúllott élet, és mennyi vagyon lesz áldozata az önző kezébe jutott ravasz-ságnak, mit a fentebbi alapon állított kórházi intézmény van hivata megmenetni. Hisz azaz és ezekre menő példák tanakodnak az életben arról, hogy valamely esáldotalan, vagy rokonnéköli agg polgár megöröszött vagyonát jóhiszeműleg felajánlja valamely idegenek oly feltételek mellett, hogy átadott vagyonának fejében holtigani tartást követően ki magának, melynek rendes következménye az szokott lenni, hogy a holtigani tartás fejében átadott vagyon időelőtt elfogyván, az élet fenntartása meglehezül, vagy épen lehetetlenül válik, s ezzel az elválnak ajtó nyitnak, s azt mondják föl is az út, meg alá is. — Ez a végzetes sőt annyit jelent, hogy minden ajtó kilineszt kezébe adja az egykor jómodú, s most földönfutóvá lett polgárnak, melynek végkövetkezése az, hogy a város mint könyörületes erkölcsi testület menhelyet kénytelen adni az illetőknek a szegények házában a nélkül, hogy gonosz kezébe bízott vagyonát, vagy annak egy részét a városnak adta volna.

Tekintve bár a várost érdeklő terhes kiadásokat, mégis ajánlatos volna ezen, az emberiségre egyaránt üdvös intézményt vagyunk részben megmentése czéljából életbe léptetni annál is inkább, minthogy a kórházi intézet alaptökéjéhez megkívántató összeget az egyesek szolgáltatnak a fent írt feltételek alapján, melyszerint annak csak kezdeményezése esne a közpénztár terhére, mi idő jártával visszatérülne a városnak.

Ezek után felvethető azon kérdés, hogy a fentebb elősorolt alapon volna-e jövője, illetve fennállhatna-e ezen intézet? igen, fennállhat, legalább az e czélra eddig felállított hasonmért intézetek tanáskodnak annak czélúszerűségéről, mert minden becsületes sorulózte polgár szívesen engedi át meglevő vagyonát oly czélra, hol tisztességes holtigani eltartás biztosítatik számára, nemcsak, hanem büszkének érzi magát, ha az intézetnek, mely neki menhelyet ad, tagjának vallhatja azon öntudatnál fogva, hogy nem eszi senki kegyelemkenyerét, a mennyiben részben ő is egyik alapítója az intézetnek.

Megjegyzendő még azon körülmény, hogy ezen intézetben a napi élelmézes nem eszközöltetik azon alapon, mint például a szegények és a betegek ápoló-intézetében, t. i. hogy a teljes élelmézesi ellátás vállalkozók kezében adatnék, hanem a város által előírt szabályrendelet értelmében fogva a bent lakók közül egynek ellenőrzése mellett szabályszerű házi élelmézes vezetetik, a bentlakóknak pedig minden egyes tagja tisztességes egyenruhát visel.

A bentlakó egyes tagok szabadon és helyhez nem kötött testmozgást vagy sétát,

szöke Borozoffot, hanem a kis spanyol leányt fogom szeretni! — És elkezdé neje előtt vetélytársának bajait elősorolni.

Végre elaludt és bamba arcán is visszatrükközött, hogy álmodik.

Mit álmodott?... Mit álmodhat ilyen ember?... Katalin lelke is látott álmodt; de nyitott szemekkel és éber érzékeivel látta... Ott volt előtte Ororszógnak, a világhatalom, olyanak, mint a minőnek I. Péter vaskeze azt megalkotta; a mi még hiányzott belőle, hogy tökéletes legyen, azt megcsinálta ő. S úgy látta magát álomképeiben, mint korlátlan úrnője tartományainak és lelkeknek;... trónja magasán állott, mint az ég, melyen úgy állt, mint egy főséges istenség; egyetlen ujmozdulata királylyá emelt — egy lesújtó tekintete porba zúta a leghatalmasabbat. — Férje nem volt álmába!...

Hajnalolt már, mire álomképeiből nyugodalmat álomba mélyedt...

E rövidke rajz tárgyát a nagybíró II. Katalin orosz czárnó saját naplójából, mely "Mémoires de l'imprécatrice Catherine II. érits par elle-même etc." czím alatt 1859. jelent meg Londonban és Sabathier de Cabres: "Catherine II. ou cour et la Russie en 1772." művéből merített, és hogy egészen bevégzem, felsorolom a történelem következő adatait:

1762-ik év tavaszán elhunyt Erzsébet; III. Pétert ugyanazon év július hó 4-én Ropcsában agyonütötték; Katalin pedig 34 évi fényes uralkodás után, mely uralkodásnak története is, regénye is nagyszerű, szállt sírjába.

Dr. Fausztinus Luczifer.

látogatást tehetnek a nélkül, hogy abban bárki által is gátoltnának.

Igenylen közlésemet Kecskemét sz. kir. város tekintetes tanácsának becses figyelmébe ajánlom, s majdan ha ajánlatom életképesség bizonyulva létrejönne, az épületnek homlokzatán a következő czimiratot óhajtanám olvasni:

Kit-kit büntelenül balsorsa levert, Menedékért E kegyes intézet békés ölebe vonad. Emberség s szeretet Hajtka maradj, valamig a Földnek hátagé minden időknél esel.

Legközelebb meg fogok emlékezni az árvák intézetéről.

Kecskemét, 1883. márcz. 14.

Kazal Ferencz.

Fölvlasások.

A reáliskola bőjti estélyeit szerdán este Tirczka Antal fejezte be, ki a könyvtelről és annak hasznáról értekezett. Kinek alkalma volt egy pillantást vehetni valamely nagykereskedő ház messzeágazó összeköttetései: annak nem szükség magyarózni, mily szükségesek, sőt nélkülözhetetlen a könyvtel. A felolvasó rövid, de tartalmas szakokban jellemző s magyarázta ennek módját s mikéntjét.

A felolvasó végeztével az intézet igazgatója Dr. Dékány Ráfael lépett a felolvasó asztalhoz s lelkes szakokban köszönd meg úgy saját, mint felolvasó társai nevében városunk mivel helyeinek ama buzgalmát, melylyel felolvasásikat látogatták.

Lapunk mult számának egy cikke kellemő mellétá úgy a felolvasó urak érdemeit, mint a látogató hölgyek tanúsított magatartását s ez utóbbit legfőbb meg egyszer kiemelve, az elsőre nézve pedig azt óhajta, bár mielőbb lehetne ismét ily kellemes foglalkozásunk, mi is lehetővé a referensit, melyet szivesebben soha sem vettünk fel.

SZINHÁZ.

Egy hét alatt hét előadás, köze 3 jutalomjáték, két helyi szerzőnek két új darabja, újonnan szerződött tagok stb. stb. ugyancsak áldásként omoltak a lefolyt héten közönségünk fejére.

Szombaton és vasárnap Zöldi Mártonnak, lapunk ügyes tollú munkatársának s a színtársulat egyik buzgó tagjának 3 felvonású népszínműve „A kecskeméti legény” először írt került színre. E darabban sajátságos módon a csodák, így a részeg cigány bevallja hazugságát, a miért is Bandi őt földre teríti és ez által magat gyilkosnak hiszi. A rendőrbiztos őt már elfogja, midőn a holtak vélt cigánybaka megjelen és megoldja a csomót, minden akadály el lévén hárítja, a szerető pár egymásé lesz.

A cselekvény tehát mint látjuk csekély. Szerző is érezi látszólag a fogyatkozást, mert sok epikai és lyrái epizódial igyekezett a bajon segíteni. Ez sodorta őt a legnagyobb hibába, mert oly alakokat hozott a színpadra, melyek a darab gyors folyását nagyban gátolják. Hyenek a többek között a kofák és ilyen a nagyhangban beszélő, de semmit sem tud bűrközepez. Hibáinak tartjuk továbbá a kettős bonyodalmat. A színműben redesen a szereplő egynék ellenkező érdekeinek összehajlásza szűli a bonyodalmat; így utközik össze Rébék szerelme Bandi házassálysíj tervével, eddig szerző helyes úton járt, de a látzólagos gyilkosságból származott purparler csak toldalék akart lenni, hogy szerző a harmadik felvonást is megteremttesse, különben a darab a második felvonással is véget érhetett volna. Habár a lélektani motívumokban is találhatnánk még kifogásolni valót, idején valónak találjuk áttérni a darab jó oldalára.

Az egyes alakok ugyan nem kiömbörödött jellemek, Bandi nem Göndör Sándor, Rébék nem Finum Rázi, mégis kedvelt alakok a színpadon. Muki cigányban pedig, hol szerző leginkább eredeti, leginkább is nyilatkozik dramáiról tehetségén. Az egyenruhába báj, potyára mulató és cigánytársaival szemben henezőgő Muki egyedül megérdemli, hogy e darab a színpadon fenntartsák. Nagyban emelte ez alak hatását Petery úrnak tapintatos játéka. A darab előnyei közö soroljuk a zamatos nyelvet, mely népies, népies szólásokban bővelkedő, a nélkül, hogy alszerű lenne, szellemes ötletekkel fűszerezett, a nélkül, hogy trivialitásoska csapna át. Végül a helyes scenirozás színpadi látosságra vall és hisszük, hogy e darab átdoigolva, különösen a cselekvény kerékébe kapaszkodó elemektől megtisztítva, nem utolsó helyet fog elfoglalni népszínműirodalomunkban. A darab külső hatása, dacára, hogy egy napra lett előfuttatva, így is nagy volt. Vasárnap megismételték, s ekkor az előadás valamely kerekedebb lévén, a

darab hatásá általánosabb volt, szerzőt minden felvonás után többször kihívták Peteryvel együtt.

Hétőn „A toloncz” lett bemutatva. Reményi Nina k.a. szép énekekét hatott, játékaival kevésbé. Báányi úr Mravcsák szerepében és Szép Aladár úr Lörincz szerepében megérdemlik elismerő nyilatkozatunkat.

Szerdán Ebergényi Éde jutalmútl Belyczay Jónás helyi jogakadémia tanár úrnak „A kutató társulat tagjai” című 3 felvonásos vígjátéka került színre nem nagy közönség előtt.

Csütörtökön az előadás elmaradt.

IRODALOM.

Felhívás a „belényesi ev. reform. egyház története” című munka ügyében.

Van szerencsém tisztelettel tudatni felet címzett művem t. előfizetőit és megrendelőit hogy a munka ápril havában kerül ki sajtó alá, a mikor is minden előfizetőnek azonnal megküldöm. Mivel pedig az előfizetés határidejét rövidre szabtam, ezennel meghosszabbítom azt márczius 26-ig. A kik ez ideig nem szerencsétlenül megrendeléseikkel, vagy előfizetéseikkel, sziveskedjenek a hozzájuk küldött ívet visszaküldeni Nem hagy el a remény, hogy Kecskemétről, hol mint tanuló ifjú korom legszebb szakát töltém, hova annyi kedves emlékek kötnék, a hol őseim nyugosznak, hol annyi jó ismerősök, barátom, iskolatársam lakik, nemes törekvésemet, szép czélű irodalmi munkásságomat többen is pártolnadják. Nem igénytelen művem pártolásáért szállak én fel, hanem azon célzért, melyet magam elé tűztem; s meg vagyok győződve, hogy Kecskemétnek mindenkor hazafias és nemes szívű polgárai, — tudva azt, hogy egy oly egyház iskolatitójának fizetését javításáról van szó, mely egyház és iskola több mint 300 éven át örökállomása, védbástyája a magyar nemzetiségnek, — humanus czélú s amúgy is csekély árú (60 kr.) műveimet pártolnadják. Tisztelettel felkérem azért azon t. barátaimat, ismerőseimet, kikhez íveket küldtem, hogy ismerősi körében néhány előfizetőt gyűjten sziveskedjenek, hogy ezólim előlére és által is megkönnyítsék. Az előfizetéseket legcélszerűbb postai utánvét mellett, a megrendeléseket levelező-lapon küldeni.

Hazafias tisztelettel Kelt Belényesen, (Bihar m.) 1883. márczius 3.

Vállaji Sipos Imre, ev. ref. lelkész.

— Új zeneművek. Táborczy és Parsch zeneműkereskedésében Búpeapsten megjelentek: „Szeged Szeged” Follinusz Aurel eredeti népszínművének legkedveltebb dalai. — 1. Nem mind arany, nem mind ezüst... 2. Ha szarvad megfontalom... 3. Sárga virág... 4. Nehéz, nehéz az én szívem... 5. Nem igaz, hogy a lány hitetlen... 6. Itt születtem... 7. Nekem olyan aszony kell... 8. Enekhangra zongorakészítő (vagy zongorára külön) szerző Kóti József. Ára 1 fr 50 kr. — Azonkívül megjelent ugyan e jeles zeneműkereskedésben két nagyon csinos tánczdarab „Auf Schritt und Tritt” (Polka française) és „Waldmarchen” (Walzer). Mindkettőt szerző Fahrbach Fülöp.

— Magyar Helikon. Jeles magyar írók, tudósok, művészek, államférfiak életrajzai. — A görög mythológiától tudjuk, hogy a Múzák, a tudományok és művészetek istennői, Bóitia Helikon nevi hegynék regényes vidékén szerettek tartózkodni. Itt volt szép ligetek, s abban két kitűnő, nék szentelt forrásuk. — A magyar irodalomnak is van egy Helikonja, t. i. a kecskeméti Helikon. A nemes gróf Festetics György ugyanis e század második tizedében Keszthely nevezetes tanintézeteket alapított és ugyanakkor Balaton regényes partján több kitűnő ünnepet rendezett, a melyeken hazánk jeles költői: Berzenyi Dániel, Kisfaludy Sándor, Horváth Ádám, Horváth Endre, Dukai Takács Judit s többen, valamint a vidék ifjúsága is részt vettek. — Azon irodalmi vállalat, melyet airozottak „Magyar Helikon” címe alatt megindították, jeles magyar költők, tudósok, művészek, államférfiak rövid életrajzait közli. — A „Magyar Helikon” kiadására minket az ösztönözött, hogy legény ifjúságunk s mivel közönségünk kezében oly olvasmány, melyben láthatnánk azon jeles férfiakat, azon dicső jellemeket, a kik magyar nyelvünk és irodalmunk, tudományosságunk és művészetünk, állami életünk és nemzeti kulturánk fejlesztésén és felvirágztatásán munkádatnak működtek és a nemzeti jólét szempelétől buzdítottak, hogy nyomaikon a kitartás kalauzusa mellett mi is bátran elindulhatunk. — A „Magyar Helikon” első ciklusa megjelenik 12—15 füzetben s tartalmazza Toldy Ferencz, Vörösmarty, Kazinczy, Kisfaludy Károly, Kisfaludy Sándor, Virág, Berzenyi, Petőfi stb. életrajzait sikerült kipekel. — Minden egyes füzet önálló egész képez. — Hogy a vállalat mennél tagabb körben, különösen pedig az ifjúság közt elterjedhessen, az egyes, díszesen kiállított füzetek árát csak 20 kra tűztük. — Megrendelés elfogad minden könyvszár s az első füzet megkintés vegett az illetők rendelkezésére áll.

UJDONSÁGOK.

— Márczius 15-ikét az idén is impozáns lelkesedéssel ünnepelet meg városunk közönsége. Az izraelita hitközség derék rabbija d. e. 1/2 12 órákor isteni tiszteletet tartott, mely alkalommal hazafias szellemű beszédet tartott, összehasonlítván a két nagy reformátort, Mózes és Kossuthot. A függetlenségi párt, mint minden évben, úgy az idén is lakomával ülte meg az emlékezetes évfordulót.

— A Katona-emléknapélyt rendező bizottság eddigi működéséről közöljük a követ-

kezőket: Az emléktábla, mely a szülőházat fogja díszíteni, már megrendeltetett Rosenbaum úr által, s annak kellő időben leendő felállításáról gondoskodva van. Az ünnepi órára, melyen húszb. év. arany pályadíj tűzöttet ki, ugyen mű érkezett be, melyeknek megbirálására előleges felkérés folytán Gyulai Pál, Szász Károly és Györi Vilmos országos hírnevű íróink voltak szivesek vállalkozni. A pályanyertes mű az ünneplő alkalommal fog elszavatolni. Örömmel jelezük, hogy az ünnepi emlékbeszéd megtartására ugyancsak a bizottság felkérése folytán, Horváth Döme ömültésége vállalkozott, mely körülmény az ünneplő jelentőségét nagyban emelni fogja, annyal inkább, mert Katona József életét és működését nálánál senki jobban nem ismerte és nem méltányolta. Ép ily örömmel vesszük azon hírt is, hogy Gyulai Pál hazánk fia, akadémiai tag s Bánk-bán irónak leg-alaposb ismerője, szintén fog üdvözölő beszédet tartani. Megemlíthetjük még, hogy a helybeli kereskedő ifjak testülete e czérra hangverseny rendezését határozta el, a közlelőbb részletekről azonban még eddig bizonyost nem tudhatunk.

— A helybeli jótékony öngyelt javára e hó 19-én vagyis hétfőn szini előadás lesz, mely alkalommal a „Nórumol” című vígjáték kerül színre. Óhajtjuk, hogy a közönség minél nagyobb mérvben méltányolja a jótékony egylet törekvést, mely kivált tagjaink tömeges részvételét és megjelenését méltán megvárhatja.

— Figyelmeztetjük az Olvasókör házrészvényyel bírós és évdiás tagjait, hogy az Olvasókör tisztújító közgyűlését ma délután tartja meg saját termeiben.

— Hyemen. Közélebb tartotta Lesták Ödön lapismiszei által derék jegyző eljegyzését Diószeghy Teréz kisasszonnyal. Sok boldogságot kívánunk a fiatal jegyeseknek.

— Köszönet nyilvánítás. Midőn — bár küzelemmel — befejezni szerencsém volt a jelen szini évadot, nem mulasztatom el, hogy a rokonszenv és jóindulat azon számos jeleirért, melylyel úgy a t. városi hatóság, mint egyesek részéről találkozni szerencsém volt, köszönetemet ne nyilvánítsam. Halálval eltelve távozon e nemes város köréből s azon édes reményvel igyekezem a nyári szinkörbe mihamarabb visszatérni, hogy okulva a jelen évadban tapasztaltakon a megismerve a közönség ízlését, azt a jövőben az eddignél sikeresebben betölteni szerencsém lesz. Maradván addig is halás tisztelőjük Miklósy Gyula, szinigazgató.

— Bankett. Dr. Belyczay Jónás tiszteletére, kinek „A kutató társaság tagjai” című vígjátéka e hó 14-én került színre, az akadémiai ifjúság a Tomaskó-féle vendéglőben kedélyes bankettet rendezett, melyen az összes akadémiai tanári kar s a színtársulat tagjai közül többen vettek részt. Leles felköszöntőkben nem volt fogyatkozás, sőt éjfél táján a tűzvérv ifjúság tánczra penderült. Csak a mulatság vége nem quadrált az emelkedett hangulathoz, a mennyiben két joghallgató olyan érvekkal kapacitálta egymást, hogy később lovasian kellett a qui pro quot elintézni.

— A „Kecskeméti Közlöny” mutatóvárszáma megjelent a habz az előfizetési felhívásában kiltatásba helyezett fővárosi kiváló (?) munkatársak nem igen látszanak sietni azt közleményeikkel felkeresni, s lap eléggé ügyesen összedollítottnak mondható. A szini referense felette objektívnek igérkezett s a mellett mindjárt az első számban olyan hangon hadonászott, hogy két részről is provokálták. Reméljük, hogy vér nem fog omlani.

— Meghívó. F. hó 26-án (husvét másodiknapján) Mathé Sándor gazd. felső népiakolai igazgató úr — a Gazdakör helyiségében — népszerű felolvasást tart a gazdasátról, melyre a gazdakör t. tagjai s az érdeklődő n. e. közönség tisztelettel meghívatik. Kovács Sándor, jegyző.

— Melyen megrendítő gyilkosság tartja igazgatóságban a kedélyeket. Ifj. Csáki József széles-útczai lakos, jómódú sertéskereskedő és korsorndas, részegessége miatt nem a legjobb viszonyban áll valójban igen szép felesége szül. Szentkirályi Tóth Erzsébettel, ki őt iszákosságért mindig korbolta, míg a férj őt féltékenységi mániájával üldözte. F. hó 13-án reggel is részegen ment haza Csáki s az ebből eredt perpatvarban a bősztől férj nejt agyonlötte. A szerencsétlen véget ért nő csak 27 éves volt s egy kis 7 éves árvaét hagyott hátra. A gyilkos férj maga jelentette fel az esetet s most az igazságszolgáltatás kezétől várja megérdemelt büntetését.

— Öngyilkosság. Lakatos Péter özvegy, 44 éves ezimadia iparos, f. hó 14-én reggel, nem rég elhalt feleségének budai temetőben levő sírjánál szíven lötte magát.

— A jó hírvéneknk örvendő s legutóbb Zalkai vezetésé alatti első zenekar feloszlott s tagjai egy része Budapestre, másik része pedig helyben olvad be másik zenekarokba. F. hó 16-án működött utóljára a zenekar a színházban, s utána Tomaskó vendéglőjében hallatta azt a búsan kesergő, szívhez szóló jó nótákat, melyeken annyiszor úgy elérzegtünk.

— Meghaltak f. hó 9-től 15-ig bezárólag: 9-én: Fehér Már leánya írón 20 hónapos, vörhény; Katona Gábor leánya Erzsébet 5 éves, vörhény; Oláh József leánya Erzsébet 20 éves, hólyagos himlő; Kovács Mihály leánya Erzsébet 2 éves, hólyagos himlő; Kún István fia Elek 3 1/2 éves, torokgyík; 10-én: Cs. Sándor Leánya Eteleka 4 éves, tüdőlob; Szalai Sándor leánya Mária 3 éves, vörhény; Szántó János leánya Lidia 4 éves, vörhény. 11-én: Pulai Lajos fia János 2 hónapos, görös; Dukai József kézimunkás nő 64 éves, szélhűtés; Kinoss Sándor leánya Judit 7 éves, vörhény. 12-én: P. Kovács Rozália öz. Hajas Sándorné 82 éves, végegyengeség; Homoki Ferencz nő 63 éves, szélhűtés; 13-án: Molnár Mária öz. Kis Imréné 82 éves, végegyengeség; Gondi Fanni törvénytelen leánya Gizella 3 éves, tüdőlob; Bagi Sámuel özvegy 84 éves, kézimunkás végegyengeség; Faragó József fia János 1 1/2 éves, sorvadás; Szék. Tóth Erzsébet Csáki Józsefné 27 éves, elvérzés; Horváth Anna törvénytelen leánya Eteleka 6 hetes, görös; Pólló János fia János 6 hónapos, görös; néhai Tóth József leánya Rozália 20 éves gumókör; Sziládi Zsuzsanna Dankó Lászlóné 37 éves, gumókör; Domokos Gáspár halvaszlettel fia. 14-én: Jokhel Antal leánya Mária 4 1/2 éves, vörhény; Lakos Éva Tóth Mihály 67 éves, végegyengeség; Kerekes József leánya Julianna 2 éves, vörhény; Belányi Imre halvaszlettel fia, Belányi Imre halvaszlettel leánya; Sándor János nő 74 éves, végegyengeség; Vörösmartti László fia István 3 hetes, vörhény; végegyengeség; Trifont Márton leánya Anna 1 1/2 éves, torokgyík; Börönte János halvaszlettel leánya. 15-én: Benekcs János öz. kézimunkás 77 éves, végegyengeség; Lakatos Péter öz. ezimadia 44 éves, öngyilkosság; Kún István leánya Erzsébet 11 éves, vörhény; Palotás János leánya Iona 1 1/2 éves, vörhény; Seres Magdolna törvénytelen leánya Terézia 2 hónapos, vörhény; végegyengeség; Homoki Sándor P. fia Pál 6 hónapos; Sz. Tóth Mária Szalontai Szabóné 66 éves; Szabó Mihály leánya Mária 2 1/2 éves, toroklob; Hajas Gábor fia Gábor 3 1/2 éves; Szalai Pál fia Pál 1 1/2 éves; Molnár Gábor nő koldus 78 éves, szélhűtés.

Nyilatkozat.

A Sztuter János és Glaszovits Béla urak között fölmerült ügy előttünk mai napon lovasias úton elintéztetett.

Kelt Kecskeméten, 1883. márczius 16-án.

Szappanos Sándor. Wéber Ferencz. Csanádi Sámuel. Kutasi József.

Gazdaság.

Gyümölcsészetünk minő nemesb fajokkal szaporítsuk?

Az újabb időben czélszerűnek bizonyult a gyümölcsfajok természetét vidékünkért, ezeken klimatikus és talaj viszonya szerént megállapítani, minden nemesb fajú gyümölcsöt azon vidékre utalván, melyen az legjobb, legsebb minőségében, és állandóan jó eredméllel mutatkozik. Legtöbb a dél- vagy délkeletnek lejtő szelektől védett kedvező talajban diszlik főlegesen, mások melegebb vagy hűvösebb éghajlatnak terményei; sok edzett faj — szerencsénk — alföldi síkságunknak változatos levegőjét, forró melegét, erős faigant, szeleket megszokta nálunk, mintegy szülőföldjét találja; ezek a mi régi, ha nem is mind legelősebb, de eddig legálásb gyümölcsünk; ilyenek: a nyári és téli pogácsa, melyek hogy esak ugyan innen vették eredetüket, bizonyítja az, hogy országpszerte a „kecskeméti” előnevet viselik s mint ilyenek minden más vidéki pogácsa-alma felett állnak; továbbá: törökblínt, püspök, selymes, nemes masznáci, tököralma, szeresika, vajalma, körteüz, budai, fehér tafota, mettel-alma, nyári piros, véralma stb.

Minden vidéknek megvan kisebb-nagyobb mérvben a maga kedvező honos faja, s ezért a mint fekvése és talaja mostoha vagy kedvező. Minden vidék szorgalmas népe gyümölcsészetét újabb s nemesb fajok meghonosításával igyekszik fejleszteni; legyen nekünk is ez feladatunk; a régi jókat azért ne melőzzük, míg kísérlettel termelés által az újabbaknak minden tekintetben nagyobb értékéről, nagyobb terméai képességéről meg nem győződünk.

A legnagyobb gyümölcsészek egykor, mint Knight (angol), Van Mons (belga) már azzal indokolták az új fajok előállításában nagy törekvéseket, hogy a fajok kivételése bebizonyult. 1628-tól 1796-ig az addig ismert 260 alma és körte fajokból 54, 1796 óta pedig 23 faj elenyészése tűnt ki az angol és francia pomológiai statisztika szerént; így nem hagyható figyelmen kívül azon nézet, hogy az új fajok művelése elmulasztatlan szükség, mert ez leend a gyümölcsészet felvirágzásának biztos alapja.

Némely vidéken már meg is állapítottak, vagy legalább javaslata hozattak azon fajok, melyek nagyobb termésre legelősebbnek találtak. Nálunk még ez hátra van, de hisszük, hogy gazdasági egyletünk, egypár jó gyümölcsőtermő év után ezt sikerrel oldandja meg.

Talán nem leend érdekelten, gyümölcsészeinkre nézve, hogy ezelőtt tíz ezteendővel, Ausztria pomológusi Bőcsben tartott tanácskozásiban, az egyes koronaországokban természetű fajokra nézve miben állapodtak meg, ugyanis:

Ausztriában elfogadtattak, almák közül: téli arany pármén, angol korodai renet, casseli nagy renet, saurka francia renet, danczigi bords; a körtek közül: császár kör-

to, izenbert, Diel vajoneza, Bosc kobak, Motte vadonceza.

Steierorszag számára: maszanczi, a carneltaki renetje, arany szövet, teli arany pármén, casseli renet; körték közül: ármin, teli esperes, császár, pisztráng, egri.

Csehország számára: almák közül: teli tafota, nemes maszanczi, őszi piros bordás, teli fehér bordás; szürke francia renet; körték közül: Diel vajoneza, nyári Kálmán, Liegel teli vajoneza, Napoleon, Ármin.

Tirol számára: fehér rozmarin, teli arany pármén, Canadai renet, a legizeteseb, és teli fehér bordás; körték közül: Diel vajoneza, császár, egri, teli esperes, izenbert.

Galiczia számára: teli arany pármén, ananász renet, brédai renet, muskotály renet, maszanczi; körték közül: Hardenpont teli, Pisztráng, Bosc kobak, Charneuix izetes stb.

Az egész Osztrákbirodalom számára legtöbb szavazatot kaptak az almák közül: teli arany pármén, Maszanczi, szürke francia renet, Casseli és Canadai renetek; a körték közül: Császár, Diel vajonez, Izenbert, Egri és teli Esperes.

Hazánkban is történtek már ilyes megállapodások, részben javaslatok, úgy például két év előtt Erdélyben megállapították az almák közül: a Gravenstein, Pome ananászt, Sándor czárt, Muskatály renetet, a Korodai renetet, Batult, Ponyikot, teli arany pármén, Ananász és Casseli renetet, Bánffy Pál almáját és a londoni peppint; a körték közül: Erdélyi vajonezat, Császár körtét, Bosc kobakját, Diel vajonezát, a Clairgeau vajonezát, Nemes colmárt, Hardenpont teli vajonezát, Esperes pergamentjét, Teli esperest, Málinesi Josefine és Manna colmárt.

Igy történtek javaslatok a keszthelyi gazdasági tanintézet részéről; továbbá Bars, Győr, Sopron, Sárosmegyében is, melyeket itt elsorolni helyszükre miatt alig lehetne, azonban közölségnél fogva talán nem érdektelen tudunk Halas város gyümölcsészeinek megállapítását, mely következék: az almák közül Diel renet, Csikos őszi kávil, teli Jászvárdoka, Szalagos alma, Szercsika, Ananász renet, Halasi eperalma, Halasi magonez, Blenheim renet, Törökbalint, Sikulá, Piros telelő; a körték közül: Nemes kolmár, Császár körte, Salisburi, Clairgeau, Pisztráng körte, Diel vajoneza és teli Esperes.

Ezekből látható, hogy a termelésre legjeljeseb, leghálásb gyümölcsfajokat kijelölni, s

a köznépet ez irányban termelésre buzdítani nekünk is földadatunk lett. Nálunk, tekintve nagy vidékünk, különféle talajunkat, egyes ember alig lenne képes ezt teljesíteni, mert izlése bárkit részrehajlóvá tehet, ezt a Gazdasági Egyesület gyümölcsészeti szakosztálya lez hivatott, komoly megvitátás után eldönteni, melyre jötermési év is megkívántatik.

Addig is, míg ez megtörténhet, részünkről, a nálunk általánosan ismert fajokon kívül, a következöket ajánljuk termelésre, u. m. almák ból: teli arany pármén mindenek felett, ki csak egy fát akar is ültetni, ezt válassza, ez száraz és nedves talajban egyaránt diszlik, hálásan terem, az 1879. évi nagy fagyot is épen kibirta; a kiknek már ez itt termett, nem gyözök eléggé magasztalni. Bereczky Máté jellemzőleg írja ez almáról: „Pomona már ezen egy gyümölcsfajert is, melylyel az emberiséget megajándékozta, megérdemli, hogy a világ minden zugában olttárt emeljenek neki.”

Batult, mely erdélyi származású első rendű csemege és kereskedelmi teli gyümölcs, fája erőteljes, mindenütt jól diszlik s bő termő; kísérleti termelése itt nálunk tudtukkal három helyen szépen sikerült.

Parker pepint, Angol eredetű, kitünő közép nagy, czukros és fűszeres borizú alma, fája korán és bőven termő, mindenütt jól diszlik.

Kewi izeteseb, kitünő első rendű teli, közép nagy, felsőgész citromos borizú csemege gyümölcs, fája erőteljes, rendkívül bőven termő.

Multhaupt renettjét. Némethoni származású, első rendű, közép nagy, czukros, üditő savanyval emelt kellemes fűszeres izű teli gyümölcs, fája igen edzett, korán és bőven termő, inkább száraz, mint nedves talajt kíván.

Tournay-i arany alma. Belgiumi eredetű, kitünő első rendű, közép nagy, czukros savanyas és igen kellemes fűszeres izű teli gyümölcs, fája edzett erőteljes növéstű, igen korán és bőven termő, helyben és talajban nem válogat.

Casseli nagy renet, első rendű, nagy, bőtermés idején közép nagy, czukros savanyval emelt igen kellemes fűszeres izű teli gyümölcs, mely eltartható tavaszig, fája erőteljes, korán termő forduló, helyben és talajban nem válogat, azonban nedves talajban jobban diszlik.

Orleani renet, kitünő első rendű, közép nagy, czukros, finom citromra emlékeztető, igen kellemes fűszeres izű teli gyümölcs, fája erőteljes, korán és bőven termő, száraz és nedves talajban egyaránt diszlik.

Kürtékből: Nemes Kolmár, kitünő első rendű, közép nagy vagy nagyobb őszi körte, leve igen bő, czukros, illatos, üditő kellemes izű, fája korán és rendkívül bőven terem, mérsékeltlen száraz talajt kíván.

Diel vajoneza, első rendű, nagy vagy igen nagy őszi körte, ize igen finom, igen czukros, leve bő, kellemes, fűszeres izű, fája korán és igen bőven termő.

Vilmos körte, kitünő első rendű, nagy vagy igen nagy nyári körte, ize igen finom, czukros, kellemes, muskotályos, leve igen bő, fája erőteljes, korán és rendkívül bőven termő, mely azonban tavaszkonként megkivánja a visszanyesést, mérsékeltlen nedves talajba ültetendő.

Teli Esperes, kitünő első rendű, nagy vagy igen nagy körte, ize igen finom, czukros, fűszeres, fája edzett, korán és rendkívül bőven termő, mérsékelt nedves talajt kíván.

Napoleon vajoneza, ismert kitünő első rendű, jókora nagy őszi körte, ize igen finom, leve rendkívül bő, czukros, kellemes izű, fája elég edzett, korán és bőven terem, mérsékeltlen nedves talajt kíván.

Liegel teli vajoneza, első rendű közép nagy körte, igen finom, olvadó leves, czukros, kellemes, fűszeres, zamatos, fája erőteljes és bőven terem.

Congressus emléke, első rendű nyári disz gyümölcs, ize czukros, kitünő finom, leve bő, fája edzett, igen korán és bőven termő, helyben és talajban kevésbé válogatás, mérsékelt nedvességű talajt kíván.

Bosc kobakja, kitünő első rendű őszi nagy körte, ize igen finom, bő nedvű, czukros, kellemes, fűszeres, fája elég edzett, korán és rendszeren termő, helyben és talajban nem igen válogat.

Clairgeau, első rendű, nagy vagy igen nagy őszi körte, húsa olvadó, leve bő, illatos, kellemes, fűszeres izű, fája egészséges, edzett, talajban nem válogatás.

Angoulemi hercegnő, első rendű, nagy vagy igen nagy őszi körte, ize kellemesen fűszeres zamatu, fája élénk növéstű, edzett, korán és bőven termő, gyümölcse

nagysága végett szélviharok ellen némileg védett helyet kíván.

Ananász körte, kitünő első rendű, közép nagy őszi körte, igen czukros, üditő bő nedvű, fája eleinte lassú, később jó növéstű, rendszeren és bőven termő.

Motte vadonceza, első rendű, közép nagy vagy nagyobb őszi körte, leve igen bő, czukros, kellemes zamatu, fája erőteljes, későn, de azután rendkívül bőven terem.

Hardenpont vajonezát is, mint kitünő első rendű szép nagy teli körtét, ajánlani szeretnénk, de a mennyiben virágai és gyümölcsei igen kényesek a késői fagyok iránt, ezt feltétlenül tesszük. Házak közötti védett helyen fekvő kertekben veljük hálásnak termésétét, hol a szelek ellen gyümölcse az idelőtti lehullástól ment marad. Ugy tartják, ezen igen finom körte január végeig is eltartható, mi hozzá tesszük, néha márcziusig is, mert e sorok irójánál még most is van egy szép példány.

A szilvák ból, melyek általában nedves talajt kívánnak, következöket vélünk meghonosítandónak:

Althán ringló, barack-szilva, barna Luiz, Esperen arany szilva, Hartwiss, Jefferson, olasz kék, Spát Anna, sötétkék tojás szilva, Walesi herceg, Washington, Viktoria királynő.

Piaczi árjegyzék.

Table with 2 columns: Item name (Tiszta búza, Kétszer, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Köles, Krumpli, Széna, Szalma) and Price (9.10 krtól, 7.30, 6.50, 6.80, 6.50, 5.80, 6.00, 1.80, 2.00, 1.00).

Felolloszerkesztő: FEKETE JÓZSEF.

Advertisement for 'BUDAI KIRÁLY KESERÜFORRÁSOK' (Budapest King's Bitter Sources) by Mattoni & Wille, Budapest.

HIRDETÉSEK.

A KECSKEMÉTI GAZDASÁGI GÖZMALOM 1883. évi márczius hó 26-ikán d. e. 10 órakor sajtát malomépületi helyiségében

rendes évi közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívattak.

A tanácskozási tárgyai lesznek:

- 1) Igazgatósági jelentés a lefolyt üzletéről.
2) Az igazgatóság által szerkesztett s a felügyelő-bizottság által megvizsgált vagyon-mérleg és jövedelem-kimutatás beterveztése.
3) A nyerevény felosztása az igazgatóság véleménye alapján, kapcsolatban a felügyelő-bizottság ide vonatkozó jelentésével.
4) Az igazgatóság és felügyelő-bizottság megválasztása.
5) Az igazgatóság által beterveztendő és az alapszabályok 13. §-a értelmében netalán benyújtandó indítványok.
6) A közgyűlési jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság kinevezése.

Egyidejűleg értesítettnek a t. cz. részvényesek, hogy az igazgatósági, úgyszintre a felügyelő-bizottsági jelentés a társulat irodájában betekinthető.

Kecskemét, 1883. márczius 8-án.

Az igazgatóság.

A BERGER-fele orvosi

KÁTRÁNY-SZAPPAN

orvosi tekintelyek által ajánlva a legtöbb európai államokban fényes sikerrel használtatik mindennemű bőrkütelek, különösen a ruh, az idült és pikkely-sömör ellen, a kozs, a sümör-repedvény, a fej- és szakál-korpa ellen. A BERGER-fele kátrány-szappan 40%-től fakátrányt tartalmaz és észrevehetőleg különbözik a többi kátrány-szappanoktól, melyek a kereskedelemben előfordulnak. — Tévedések kikerülése végett a gyógyszerárban kizárólag BERGER-fele kátrány-szappan kényendő és az ismert védjegyre ügyelendő. — A gyengébb kátrány-szappan az arozbőr tisztatlansága, nemkülönbén a gyermekek bőr- és fejkütele ellen, úgy szintén mint fellümláhatatlan cosmeticus mosdó- és furdószappan a Berger-fele Glycerin kátrány-szappan szolgál napi használatban. — Ezen szappan 35%-től Glycerint tartalmaz és parfümizott. Ara darabonként használati utasítással 35 kr. Egyedül helyettes a bel- és külföld részére: G. HELL gyógyszerész Troppauban. Magyarország majd minden gyógyszerárban kapható. Főraktár Kecskeméten: MOLNÁR JÁNOS gyógyszerész úrnál. 32 (24-2)

Kiadó lakás.

Özvegy Hankovszky Pálnéknak a búziapacz közölsében levő I-ső tized, 247. sz. alatti házáján 1883-ik évi Szt.-György napjától kezdve, az úttal lakás barmely része, mely áll 4 szoba, konyha, pincesz s a hozzá szükségesekből, továbbá három udvari szobaválmint az egész lakás is birtokosandó. Értekezhetni bármikor tulajdonosnál.

Hankovszky Pálnéval.

35 (3-2)

Hirdetmény.

Alulírott tisztelettel hozom a n. é. közönség tudomására, hogy régebbsen a görög egyház épületében levő

szíjgyártó-üzletemet

a búziapacz-téren levő Molnár János gyógyszerész úr házában ismét megnyitottam. Üzletemben minden e szakmába vágó czikkeket készletben is tartok, vagy megrendelésre a leggyorsabbban és legjobb munkával szolgáltok. — Mindennemű javítások gyorsan, pontosan és jutányos aron eszközölkötenek. A n. é. közönség becses pártfogását kérve, ma tisztelettel

Tóth Imre,

35 (3-2) szíjgyártó.

Advertisement for MAAGER W.-féle CSUKAMÁJ-OLAJ (cod liver oil) featuring an image of a fish and text describing its medicinal benefits.

Advertisement for LE HOUBLONI (cigarettes) by W. & H. Henry, featuring an image of a cigarette pack and text describing the product.

Advertisement for Steinbach Sándor, a furniture store (bútor-üzlet) located in Budapest, featuring text about their services and products.